

Джерела:

1. Гапон Ю. Навчання у школах під час війни: МОН опублікувало методичні рекомендації URL: <https://www.yurfact.com.ua/fakty/navchannia-u-shkolakh-pid-chas-viiny-mon-opublikovalo-metodychni-rekomendatsii>
2. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Освітній омбудсмен України – Горбачов С. І. Права здобувачів освіти URL: <https://eo.gov.ua/prava-zdobuvachiv-osvity/2020/06/21/>
4. У МОН обговорили питання дистанційної освіти в умовах війни опубліковано 22 травня 2022 року URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/u-mon-obgovorili-pitannya-distancijnoyi-osviti-v-umovah-vijni>

Гнатюк Віталій Віталійович

здобувач вищої освіти Інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

РОЛЬ КЕРІВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У ЗАХИСТІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС КАРАНТИННО- ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

У будь-який час однією з найважливіших суспільних сфер є охорона здоров'я, адже фізичне, психологічне, духовне та соціальне благополуччя українського народу є одним із основних пріоритетів держави. Особливо в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) та Російсько-української війни ми повинні робити все можливе для того, щоб мінімізувати вплив кризових явищ, що спричинені цими подіями та вживати необхідних заходів для удосконалення не лише технічного забезпечення лікарень, наукових розвідок у сфері медицини, а й правового регулювання суспільних відносин, що стосуються охорони здоров'я (зокрема трудових). Підбір висококваліфікованих кадрів та протидія зловживань та правопорушень

потребують особливої уваги у цій складній, але надзвичайно важливій для суспільства сфері.

Зважаючи на все попередньо зазначене, правове регулювання статусу, завдань, обов'язків, кваліфікаційних вимог та діяльності керівних працівників органів охорони здоров'я є надзвичайно актуальною темою для наукового опрацювання, адже це допоможе покращити загальну ситуацію на практиці. Керівні працівники виконують надзвичайно важливі функції, від якості їх роботи залежить нормальне функціонування всієї системи охорони здоров'я держави, а отже життя тисячі людей. Саме тому необхідним є звернути увагу на те у якому стані зараз перебуває нормативне регулювання у цьому напрямі та які проблеми існують у цей час.

Органи державної влади відіграють надзвичайно важливу роль у сфері охорони здоров'я. Зокрема покликані забезпечувати ефективну протидію епідеміологічним загрозам. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України» МОЗ відповідно до покладених на нього завдань у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення затверджує переліки особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, а також затверджує умови визнання особи інфекційно хворою або носієм збудника інфекційного захворювання; аналізує і прогнозує епідемічну ситуацію та показники здоров'я населення в Україні та в окремих регіонах, розробляє і забезпечує здійснення заходів, спрямованих на профілактику та зниження рівня інфекційних хвороб, на поліпшення епідемічної ситуації; забезпечує здійснення моніторингу проведення санітарних і протиепідемічних заходів, виконання програм профілактики захворювань, охорони здоров'я населення; визначає необхідність здійснення профілактичних щеплень, пріоритетні заходи профілактики захворювань, охорони здоров'я населення від шкідливого впливу на нього факторів навколишнього середовища, а також інші заходи профілактики у разі загрози виникнення епідемій, масових отруєнь та радіаційних уражень; забезпечує організацію проведення розслідувань причин

і умов виникнення інфекційних захворювань, отруєнь, радіаційних аварій і подання матеріалів з цих питань відповідним державним органам; координує проведення наукових досліджень, спрямованих на зниження рівня захворюваності населення, поліпшення епідемічної ситуації, підвищення ефективності протиепідемічних заходів; здійснює міжвідомчу координацію і забезпечує взаємодію з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади у сфері захисту населення від інфекційних хвороб та неінфекційних захворювань; координує роботу з проведення гігієнічного навчання населення з питань запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб, поширює інформацію про епідемічну ситуацію в Україні та у світі [4]. Тож, діяльність МОЗ повинна забезпечувати врегулювання негативних наслідків, що спричинені пандеміями. Тим самим гарантуючи закріплене у статті 49 Конституції право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування [1]. Саме завдяки МОЗ держава забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

За здійснення повноважень з епідеміологічного нагляду (спостереження), а також повноважень щодо запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізацію та ліквідацію їх спалахів та епідемій, крім заходів державного нагляду (контролю) та надання документів дозвільного характеру відповідає Заступник Міністра охорони здоров'я України – головний державний санітарний лікар України. Він визначає уповноважених осіб на здійснення повноважень головних державних санітарних лікарів відповідних адміністративно-територіальних одиниць, в частині повноважень з епідеміологічного нагляду (спостереження), а також повноважень щодо запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізацію та ліквідацію їх спалахів та епідемій; бере участь у роботі Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (у частині епідеміологічної безпеки) [5]. Основними завданнями цієї комісії у частині епідеміологічної безпеки є визначення рівня епідемічної небезпеки в разі виникнення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних

хвороб та уражень людей і вносить Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо встановлення карантинно-обмежувальних заходів на території виникнення і поширення інфекційних хвороб та уражень людей та вжиття заходів до запровадження необхідних профілактичних, протиепідемічних та інших заходів на період ліквідації наслідків надзвичайної ситуації [3]. Також, відповідно до пункту 4 Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Головним державним санітарним лікарем України розробляються та затверджуються протиепідемічні заходи, які визначають особливості провадження діяльності суб'єктами господарювання на період карантину [2].

Варто звернути увагу на те, що Керівник робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням на території України COVID-19, забезпечити оприлюднення на офіційному інформаційному порталі Кабінету Міністрів України та веб-сайті Міністерства охорони здоров'я статистичної інформації щодо епідемічної ситуації в Україні в цілому та в регіонах, пов'язаної з поширенням COVID-19, та відомостей про діючі протиепідемічні заходи в кожному регіоні [2].

Щодо повноважень керівних працівників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, то вони мають право залучати підприємства, установи, організації до виконання заходів з локалізації та ліквідації епідемії чи спалаху інфекційної хвороби; залучати для тимчасового використання транспортні засоби, будівлі, споруди, обладнання, необхідне для здійснення профілактичних і протиепідемічних заходів, із наступним повним відшкодуванням його вартості або витрат; установлювати особливий режим в'їзду, виїзду на території карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць громадян і транспортних засобів, а у разі необхідності - проводити санітарний огляд речей, багажу, транспортних засобів та

вантажів; установлювати особливий порядок проведення профілактичних і протиепідемічних, у тому числі дезінфекційних, та інших заходів; створювати на в'їздах, виїздах на території карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць, що знаходяться на території карантину, контрольно-пропускні пункти, залучати для роботи в цих пунктах військовослужбовців, працівників, матеріально-технічні та транспортні засоби підприємств, установ, організацій, частин та підрозділів центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах оборони і військового будівництва, охорони громадського порядку [6].

Отже, відповідно до проаналізованої нормативної бази керівні працівники органів центральної влади та місцевого самоврядування у сфері охорони здоров'я мають широкі повноваження у сфері протидії епідеміологічним загрозам. Забезпечення прав людини у період карантинно-обмежувальних заходів теж покладається на цих осіб, тож їхнє значення у цій сфері не слід недооцінювати. Опрацьовуючи попередньо зазначені матеріали слід звернути увагу, що законодавець мало звертає увагу на проблему нормативного закріплення протидії зловживань та порушень прав людини під час карантинно-обмежувальних заходів. Тема ролі керівних працівників органів охорони здоров'я у захисті та реалізації прав людини під час карантинно-обмежувальних заходів є надзвичайно актуальною та потребує подальших наукових розвідок.

Джерела:

1. Конституція України.

[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text)

2. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-%D0%BF#Text>

3. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 січня 2015 р. № 18 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2015-%D0%BF#Text>

4. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267 URL: https://moz.gov.ua/uploads/3/19014-dn_20200218_385_dod.pdf

5. Про затвердження Розподілу обов'язків між Міністром охорони здоров'я України, першим заступником Міністра, заступниками Міністра та Державним секретарем Міністерства і Порядку взаємозаміщення Міністра охорони здоров'я України та заступників Міністра на час їх тимчасової відсутності : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11 жовтня 2022 р. № 1842 URL: https://moz.gov.ua/uploads/8/41071-nakaz_1842.pdf

6. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 № 1645-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
Науковий керівник: Сіньова Людмила Миколаївна к.ю.н, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Чернецька Оксана Артурівна

*аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ЩОДО КАРАНТИНУ ЛЮДЕЙ

Відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю.